

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimi q[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonia, 4.III. 1502

VD16 R 168

Quid est sacerdos

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Sūmula Haymundi

Hoc sic intelligitur. q̄ nō sit p saltū p̄motus ad sacros ordines. vt si post ordinē sub dyaconat̄ vel accolitatus cepisset ordinē presbyteratus.

Item sciendū s̄m aliquos q̄ sex sunt virtutes missae. Prima est. q̄ si aliq̄s daret p̄ pauperib⁹ om̄ia que haberet et cum hoc peregrinādo p̄transis̄ ret om̄ia spacia terre. tāt̄ ei nō p̄dēset sicut si digne audiret vñā missam et hoc cum tota mentis sue deuotione in statu gracie absq; peccatis mortalibus. Secunda virtus est. q̄ infra auditō em missae anime p̄ sanguineoz̄ nō patiatur penam in purgatorio. Tercia virtus. quia infra auditionem missae homo nō efficietur senex nec infirmabitur. Quarta virtus. q̄ post auditionem missae om̄ia que sumuntur magis conueniunt naturē q̄ anteā. Quinta virtus est. q̄ missa plus petit corā diuina maiestate q̄ om̄es orationes que fūnt in toto mundo. q̄ est oratio ecclie. ergo est oratio capitalis. Capitalis em̄ oratio preualet omnibus orōnibus. igitur r̄c. Sexta virtus q̄ vna missa cum deuotione audita in vita plus valet q̄ centū post vitā. Et hoc quo ad tria. scz p̄mo q̄ ad remissionē culpe. secundo quo ad dñi nūtione pene. tertio quo ad augmētationē gratie.

Ultimo notādum de casib⁹. Primus est. vt̄ sacerdos excoicatus p̄ conficere corpus xp̄i. Respondeat̄ q̄ ip̄m sacerdotem excommunicatū p̄fice re corpus xp̄i intelligitur dupl̄r. uno mō de iure. alio mō de facto. Dodo d̄r q̄ sacerdos excommunicatus de facto bene p̄ficit corpus xp̄i. sed non de iure. Et rō illius est. q̄ nulla pena iuris posita potest tollere illud quod datum est a iure diuino. q̄ inferius nō tollit superius. sed excommunicatio est pena posita ipsius iuris. Secretio vero corporis xp̄i solum data est a deo vel a lege diuina. ergo excoicatus potest p̄ficer corpus xp̄i de facto. licet nō de iure. q̄ de iure exclusus est ab ecclia. Secundus casus est. vt̄ sacerdos irregularis potest p̄ficer corpus xp̄i. Respondeat̄ cōsimiliter q̄ potest p̄ficer de facto. non at de iure. Nā ille potest conficere corpus chris̄ti qui habet illud in quo p̄sistit vera p̄fectio et perfectio huius sacramenti. sed quilibet sacerdos irregularis est huiusmodi. igitur r̄c. Minor p̄barur. q̄ ordo fundatur super characterem indelibilem qui manet in qualibet sacerdote. non tñ potest confidere de iure. q̄ sacerdos irregularis prohibitus est ab ecclia. Tercius casus. vt̄ agelus potest celebrare missā dato q̄ habet formā et materiā sacerdotis. Respondeat̄ q̄ nō. q̄ nulli angeloz̄ dictum est hoc. quotienscū feceritis r̄c. In quibz verbis christus iezus dedit hominib⁹ autoritatē p̄ficiendi corpus suū. Item dicit apostol⁹ ad Hebreos. Altare autem habemus de quo nō habent potestate edē renisi qui tabernaculo seruiunt. id est sacerdotes. Etiam ageli non habent characterē sacerdotalē. ideo p̄ficer non possunt corpus xp̄i. quia ad hoc q̄ aliquis p̄ficiat corpus xp̄i requiriſt autoritas sacerdotalis. Ex quo seq̄tur q̄ homo est dignior agelo in isto seruitio. q̄ non legitur in scripturis q̄ angelus in sacerdotem fuit ordinatus. Etiam homines sunt maioris autoritatis q̄ ageli in isto. et ideo sunt ipsis angelis digniores. Quartus casus. ponatur q̄ aliquis sacerdos sit mortuus. et post lōgum tēpus cum diuina potentia resuscitetur a mortuis. nūquid ille potest p̄ficer corpus xp̄i et celebrare diuinum officium missē sine nouo ordine consecratioſnis. Respondeat̄ q̄ in tali casu ipse resurgens a mortuis habet adhuc om̄ia.

requisita ad p̄ficiendū. habet eñ characterem indelibilem qui est fundatū
mētum totius ordinis sacerdotalis. et talis caracter nō tollitur p̄ mortem
Et rō est. q̄ talis caracter est signū imp̄ssum ipsi anime p̄ receptionem sa-
cramēti. vt p̄z. i. q. i. qdā. ergo p̄t p̄ficerē. **Q**uintus casus est. vtrūz
concubinarius p̄t celebrare missam et conficerē corpus ch̄risti. Respođet
q̄ sic. imo de iure et de facto. n̄lī manifeste esset absctus ab ecclia. **S**ext⁹
casus. vtrūz sacerdos scismaticus potest p̄ficerē. dato q̄ habet debitā ma-
teriam et formā. Respondet magister sententiaz q̄ nō. Et rō eius est ista.
q̄ quādo aliquis p̄ficit corpus xp̄i. tunc deus et angelī assistunt p̄ficiēnt
sed deus et angelī non assistunt scismatico sacerdoti. i. ḡis r̄c. **E**tiam scisma-
ticus sacerdos non potest absoluere. ergo nec p̄ficerē. In isto articulo rece-
dunt doctores sacre scripture a magistro sententiaz dicentes. q̄uis sacer-
dos scismaticus de iure non potest p̄ficerē corpus xp̄i. potest m̄ de facto
conficerē corpus xp̄i. Et rō theologor̄ est. q̄ habet characterem indelibilem
qui ab eo nō potest tolli. i. ḡis potest p̄ficerē. **A**d rōnes m̄detur. ad p̄mā
q̄ q̄uis deus et angelī nō sunt plentes quo ad meritū p̄ficiēntis. tamē sunt
vtrūz ibi quo ad meritū et effectū sacramēti. **A**d scđam m̄detur q̄ non ē
simile de potestate absoluendi et conficiendi. **S**eptimus casus est. vtrūz
sacerdos degradatus potest p̄ficerē corpus xp̄i. Respondetur per magis-
trum sententiaz q̄ non. et cum eo p̄cordāt omnes iuriste. sed doctores sa-
cre scripture ab eo recedunt. quia debemus magis pie q̄ crude et impie
loquī cum theologis. q̄ degradatus p̄sbyter potest p̄ficerē corp⁹ ch̄ri
stī dummodo haleat debitam materiam et formā verborum. **E**tel dicatur
propter iuristas. q̄ sacerdos degradatus potest ad minus conficerē cor-
pus xp̄i de facto. si in casu non potest de iure. **O**ctauus casus est. vtrūz
sacerdos portat in monstrātia speciem panis vel corpus xp̄i. Ibi respon-
detur q̄ sacerdos portat solum sp̄em panis. sed xp̄us ibi seipsum portat
mouet et leuat. Et rō est. q̄ indissimile et supernaturale proprie non po-
test portari. moueri. vel leuari ab altero. Ex isto sequit̄ q̄ sacerdos in alta-
ri eleuat p̄prie speciem panis solum.

i. in celebratōe. p̄ defunct⁹ s̄ vna legere

In defunctionum collectam dicere missā

vel de scō s̄ colleā .i. d̄z legi añ vltimā

De sanctis poteris. tamen hec penultima fiet

tu sacerdos s̄ missam

Hic econuerso dūm pro vniis celebras fac

In ista parte autor determinat de collectis dicendis in missis defunctorum. Et dividit in duo. primo facit h̄ quod dictum est. secundo deter-
minat de collectis dicendis in missis viuor̄. Secunda ibi (Sic et econuerso)
Quo ad primā p̄tem dicit sic. quicunq̄ celebrias missam p̄ defunctis
tu potes dicere vnam collectam de sanctis. sic tamen q̄ illa sic penultima
id ē vltima sine vna. et h̄ sic sub hac forma q̄ sacerdos primo haleat colle-
trā de mortuis quā totaliter d̄z p̄cludere. et post hāc itez vna de mortuis.
et vna de sanctis. et demū vltimam p̄ defunctis. Sic econuerso quādo
celebratur missa p̄o vniis. tunc potest interponi vna collecta p̄o mortuis